

Yerel Olamamak Evrensel Olamamanın Temel Nedenidir

Necdet NEYDİM*

Çocuk ve ilk gençlik edebiyatımızın yerelliği düşüncesine katılmıyorum. Elbette istisnaları vardır ve onlar yüz akımız olarak durmaktadır; ancak bu alanın yerelliğinden daha çok yerel olduğu söylenenin yabancılığından söz etmek gerekir.

Alanın yazarlarının (istisnaları ayırarak) çocuğun ve gencin yaşamından yola çıkmak, onun yaşamına tanıklık etmek, onun dili olabilmek, kaygılarını, korkularını, umutlarını yansıtmak yerine genel olarak baktığımızda çoğu zaman kendi kafasındaki prototipleri idealize ederek yansıttığının tanıklığını yaparız. Bu eğilimin hemen her ideolojik bakış açısında görmek mümkündür. Modernist, sosyalist, muhafazakâr her temel anlayışın kendi idealize figürünü dayattığı bir sistematikte karşı karşıya olduğumuzu söylemek mümkündür.

Bir yazarın temel bir anlayışının olması kadar doğal bir şey olamaz, olmaması gereken ideolojinin değıldir; bunu okuruna dayatan bir tavırdan uzak durmasıdır.

Tüm bunlardan yola çıktığımızda çocuk ve gençlik edebiyatının evrensellik bir yana yerelleşememesinden de söz edebiliriz.

Ancak tüm olumsuz görüntüye karşın yeni bir kuşağın daha sağlıklı bir bakış açısıyla geldiğini de söylemek umutsuzluk duygularımızı azıcık yok edebilir. Umalım ki düş kırıklığımız olmasın.

* Yrd. Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Almanca Mütercim Ana Bilim Dalı.